

Bijeenkomst stakeholders Natuurlandgoed Zonnestraal

16 april 2025: 19 – 21 uur (Campus Zonnestraal, Loosdrechtse Bos 7B)

Samenvatting

Na een intensief traject van onderzoek, overleg en participatie is het zover: het concept Toekomstplan voor Landgoed Zonnestraal is gereed. Op woensdag 16 april 2025 werd dit plan gepresenteerd aan belanghebbenden en geïnteresseerden tijdens een speciale bijeenkomst op Campus Zonnestraal.

De bijeenkomst richtte zich op vertegenwoordigers van cultuurhistorische kringen, natuurorganisaties en andere betrokkenen bij landgoederen. Deze groepen zijn in een eerder stadium betrokken geweest bij de planvorming, via thematische werksessies waarin hun kennis en ideeën waardevolle input leverden voor het plan.

Belangstellenden hebben het concept Toekomstplan kunnen inzien door het plan te downloaden via <https://natuurlandgoedzonnestraal.nl/>. Reageren kon vervolgens via de mail, schriftelijk en mondeling tijdens de bijeenkomst.

Op deze avond waren vertegenwoordigers aanwezig van het Erfgoedhuis Hilversum, Albertus Perk, Hilversum Pas Op en een aantal betrokkenen met belangstelling voor natuur en landgoed. Vanuit de projectgroep Zonnestraal waren aanwezig: Wouter Groote, Andries Geerse, Roland Velthuyse, Reyer van der Heyde. Ook was Sanne Kok aanwezig, initiatiefnemer en bestuurder van de Campus Zonnestraal.

Aan de hand van een aantal sheets (zie hieronder) is het gesprek gevoerd met de aanwezigen. Het Toekomstplan vormt de leidraad voor de ontwikkeling en het behoud van landgoed Zonnestraal in de komende tien jaar. In het plan worden de belangrijkste opgaven, kansen en mogelijkheden benoemd die bijdragen aan een duurzame en toekomstbestendige inrichting van het landgoed. De input van bewoners, ondernemers en belangenorganisaties is van grote waarde geweest voor de totstandkoming van dit Toekomstplan.

"Zonnestraal is een maatschappelijk icoon. Het staat voor een gezonde wereld waarin iedereen meetelt. We blazen dat inspirerende idee nieuw leven in. Het landgoed als een plek middenin de veerkrachtige natuur, waar we al doende leren hoe mensen gezonder kunnen wonen, werken en leven."

Gebiedsconcept

Sense of place

Respect voor de cultuurhistorie en het landschap op het landgoed.

Sense of nature

Meer biodiversiteit door aandacht voor bodem, water en rust.

Sense of health

Een gevarieerd programma om gezonder te kunnen werken, wonen en leven.

Sense of being

Toegankelijk, duurzaam en gedreven door gemeenschapszin.

Dit willen we bereiken

Sense of place

- ✓ Wij houden het landgoed bijeen en zorgen dat alle gebouwen goed gevuld zijn.
- ✓ Wij gaan door met de restauratie en het onderhoud van de vele monumenten.
- ✓ Wij verplaatsen gebouwen en parkeerplaatsen die de historische structuur aantasten.
- ✓ Wij verminderen de bouw mogelijkheden uit het huidige bestemmingsplan met 88%.

Sense of nature

- ✓ We voegen minimaal 1 hectare groen toe, oa door de hoeveelheid verharding te verminderen, en breiden het Natuurnetwerk Nederland uit.
- ✓ Wij dunnen het padenstelsel uit om grotere bosvakkens met voldoende rust voor plant en dier te creëren.
- ✓ Wij herstellen de bodem, houden regenwater langer vast en leggen ecologisch rijke overgangszones aan.
- ✓ Wij leggen op de enggronden kruiden- en faunarijke akkers en graslandjes aan.

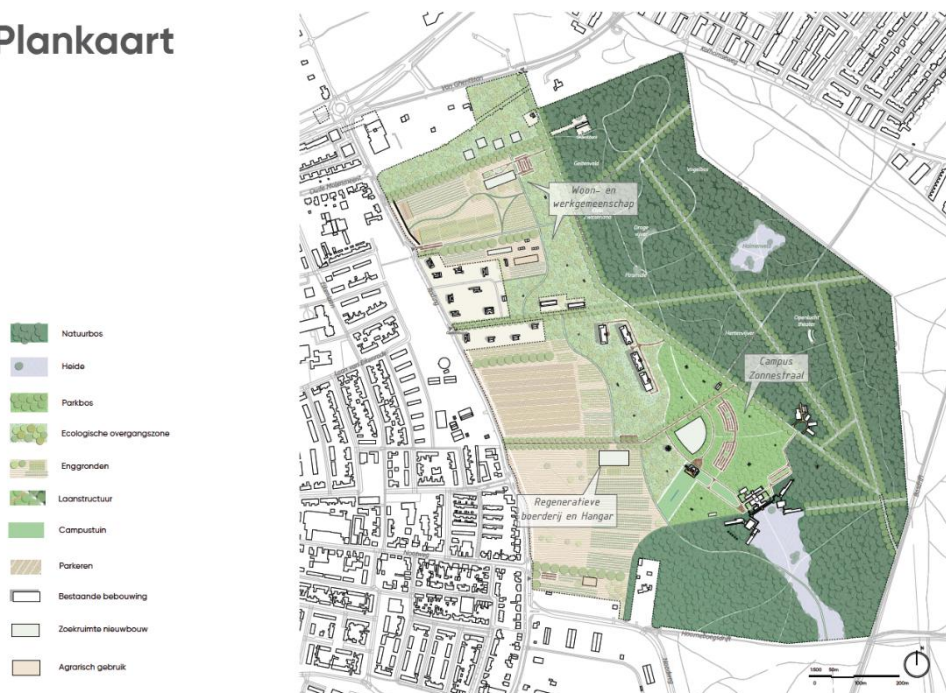
Sense of health

- ✓ Wij initiëren Campus Zonnestraal waar bedrijven en instellingen samen aan een menselijke en betaalbare toekomst van de zorg werken.
- ✓ Wij verhuizen het verpleeghuis naar een andere plek op het landgoed en maken daar een open, levendige Woon- en werkgemeenschap van.
- ✓ Wij verwelkomen bewoners, medewerkers en bezoekers in de Hangar, waar je elkaar ontmoet, geniet en geïnspireerd wordt.

Sense of being

- ✓ Wij betrekken de huidige gebruikers bij het reilen en zeilen van het landgoed.
- ✓ We verwelkomen graag nieuwe gezichten die willen bijdragen aan het behoud en de zorg voor het landgoed.
- ✓ Wij zetten de wandelaar en fietser op nummer één en verminderen de hoeveelheid autoverkeer.

Plankaart

Vragen en reacties

Waar komt de dierenweide?

Samen met de stichting dierenweide moeten we nog naar een logische plek kijken. Het kan wat ons betreft op verschillende plekken worden ingepast.

Wordt er rekening gehouden met de herontwikkeling van gemeentehuis Wijde Meren?

In eerdere versies hebben we ook naar de omgeving van het landgoed gekeken. De overheden en bewoners hebben ons gevraagd om het plangebied te beperken tot het eigendom van Zonnestraal BV. We hebben ons hieraan gehouden.

De keuze om parkeerplaatsen op afstand te plaatsen van het Duikers Ensemble is goed, maar kan dit functioneel ook?

Dit is inderdaad een zorg van de gebruikers en deze middag ook overlegd met de gebruikers. Wij denken dat dit kan. Er komt namelijk een Drop-off tegen de gebouwen aan, aan de west- en oostkant. Mensen die slecht ter been zijn, hoeven dus niet ver te lopen. Ook de afstand van het nieuwe parkeerterrein tot de gebouwen valt mee. Het is slechts enkele minuten lopen. Het is vooral wennen aan de nieuwe situatie.

Geven jullie rekenschap aan alle tijdslagen?

Ja. Je leest op pagina 3 – 9 van het Toekomstplan dat er gekeken wordt naar 5 tijdslagen: 1. prehistorie, 2. het Emtincksbos, 3. De Pampahoeve, 4. Sanatorium, 5. Tweede wereldoorlog.

Hoe gaan jullie om met de parkeerdruk van wandelaars?

Het parkeren willen we reguleren. Dit betekent dat parkeren mogelijk is voor doelgroepen die echt iets te doen hebben op het landgoed maar dat autoparkeren voor wandelaars onmogelijk wordt. Het recreatieverkeer zal daarmee sterk worden ingedamd. Ook zijn er minder parkeerplaatsen nodig en kan een deel van het asfalt in het natuurgebied verwijderd worden.

Hoe lang gaat de ontwikkeling duren? Kijk uit dat besluitvorming en de uitvoeringsperiode van dit plan zo lang gaat duren dat je continu achter de maatschappelijke ontwikkelingen aan loopt.

Dit is een terechte zorg. De ontwikkelingen gaan snel, ook op het gebied van zorg en gezondheid. Hierop willen we anticiperen. Het verpleeghuis moet bijvoorbeeld verduurzaamd worden. Dit is een grote kans om het hart van het landgoed opnieuw in te richten, cultuurhistorische structuren te herstellen, meer rust en ruimte te organiseren voor natuurwaarden. Ons perspectief is 10 jaar. We hebben alleen wel de medewerking van veel partijen nodig.

Landgoed Zonnestraal ligt wat verder van de stad af, kunnen we dit verhaal naar Hilversum 'toehalen' en zo ook in Hilversum gaan vertellen? Het verhaal van de tijdslagen en de doorgaande ontwikkeling is heel interessant. Graag zouden we heir samen een keer naar kijken.

Deze uitnodiging gaan we graag aan.

Kunnen de huidige woonflats nog een functie krijgen in het Toekomstplan? Bijvoorbeeld door teksten of tekeningen aan de zijgevels toe te voegen.

Goed idee. Ook landschapsinpassing kan ertoe leiden dat de flats beter worden ingepast. Wat ons betreft ook iets om met elkaar in de verdere uitwerking op te pakken.

Is begrazing een optie op Zonnestraal?

Begrazing met schapen is erg duur. Begrazing met hooglanders van GNR is een gespreksonderwerp maar misschien ook ingewikkeld met het plaatsen van de hekken. Dit wordt nog verder besproken met GNR.

Kunnen de gebouwen op de Kleine Eng Noord iets opschuiven naar het westen toe zodat er ruimte ontstaat voor de groene verbinding en corridor?

Dat is een goede suggestie. Hier zal in het projectteam naar gekeken worden.

Is er aandacht voor duurzaam slopen en recycling?

Ook dat is een ambitie die we delen, maar ook iets voor de volgende fase.

Tot slot: de aanwezigen zien het Toekomstplan als een positieve verhaal, er ontstaat meer samenhang en de ontwikkeling wordt minder ingegeven door ad hoc ingrepen. Natuur en cultuur worden hiermee bediend. Ook is het positief dat het huidige bestemmingsplan wordt aangepast en de grote bebouwingsmogelijkheden eraf gaan.

==

Tijdens de presentatie van het concept Toekomstplan voor Landgoed Zonnestraal zijn er waardevolle vragen en opmerkingen gedeeld. Hieronder geven we een overzicht van de belangrijkste vragen en onze antwoorden daarop:

Waar komt de dierenweide?

Samen met de 'Stichting Dierenweide' gaan we nog op zoek naar een passende locatie. Wat ons betreft zijn er meerdere plekken waar deze goed kan worden ingepast. We zoeken daarbij naar een logische en duurzame plek binnen het geheel.

Wordt er rekening gehouden met de herontwikkeling van het gemeentehuis Wijde Meren?

In eerdere versies van het plan is breder gekeken, ook naar de omgeving van het landgoed. Op verzoek van overheden en bewoners is het plangebied uiteindelijk beperkt tot het eigendom van Zonnestraal BV. Daaraan hebben we ons gehouden.

De parkeerplaatsen worden verder van het Duikers Ensemble geplaatst. Is dat functioneel?

Dat is inderdaad een punt van aandacht. Deze zorg is ook besproken met de gebruikers van het terrein. We denken dat het goed uitvoerbaar is. Er komt een 'drop-off' punt dicht bij de gebouwen aan zowel de oost- als westzijde. Bezoekers die minder goed ter been zijn, hoeven dus niet ver te lopen. Daarnaast is de loopafstand vanaf het nieuwe parkeerterrein beperkt—slechts een paar minuten. Het vraagt vooral wat gewenning.

Wordt er rekening gehouden met de verschillende tijdslagen van het gebied?

Zeker. Op pagina 3 tot en met 9 van het Toekomstplan is beschreven hoe we vijf tijdslagen als uitgangspunt nemen: 1. de prehistorie, 2. het Emtincksbos, 3. de Pampahoeve, 4. het sanatorium en 5. de periode rond de Tweede Wereldoorlog.

Hoe wordt omgegaan met de parkeerdruk door wandelaars?

We willen het parkeren reguleren. Dat betekent dat parkeren alleen mogelijk is voor doelgroepen die echt iets op het landgoed te doen hebben. Voor recreatief bezoek per auto wordt het

parkeren onmogelijk gemaakt. Daarmee verminderen we het aantal auto's in het gebied en kan asfalt worden verwijderd, wat ten goede komt aan de natuur.

Hoe lang gaat de ontwikkeling duren?

We hebben zelf ook de zorg dat besluitvorming en uitvoering te veel tijd in beslag kunnen nemen. De wereld verandert snel, zeker op het gebied van zorg en gezondheid. Daarom willen we nu al vooruitdenken. Het verpleeghuis moet bijvoorbeeld verduurzaamd worden. Dat biedt kansen om het hart van het landgoed opnieuw vorm te geven, cultuurhistorie te herstellen en natuur meer ruimte te geven. We werken met een perspectief van 10 jaar, maar zijn daarbij wel afhankelijk van de overheid en samenwerking met veel verschillende partijen.

Kan het verhaal van Zonnestraal ook in Hilversum verteld worden? Het verhaal over de tijdslagen en de doorlopende ontwikkeling van Zonnestraal is bijzonder en verdient het om breder gedeeld te worden.

Mee eens. We gaan hier graag samen verder naar kijken.

Kunnen de bestaande woonflats een nieuwe functie krijgen in het Toekomstplan? Denk aan toevoeging van kunst, teksten of tekeningen op de zijgevels

Dat is een goed idee. Ook een landschappelijke inpassing kan hieraan bijdragen zodat de flats beter opgaan in de omgeving. Wat ons betreft pakken we dit op in de verdere uitwerking.

Is begrazing op Zonnestraal een optie?

Begrazing met schapen blijkt erg kostbaar. Begrazing met Schotse Hooglanders van GNR is in gesprek, al brengt dat praktische uitdagingen met zich mee, zoals het plaatsen van hekken. We bespreken dit verder met GNR.

Kunnen de gebouwen op de Kleine Eng Noord iets opschuiven om ruimte te maken voor een groene corridor?

Een waardevolle suggestie. Het projectteam gaat hier zeker naar kijken in de volgende fase.

Is er aandacht voor duurzaam slopen en recycling?

Absoluut. Duurzaam slopen en hergebruik van materialen zijn ambities die we delen. Deze onderwerpen worden verder uitgewerkt in de volgende fase van het plan.

Tot slot

De aanwezigen zien het Toekomstplan als een positieve ontwikkeling. Er ontstaat meer samenhang, de ontwikkelingen komen daarmee minder vanuit losse ingrepen en er is meer aandacht voor cultuur en natuur. Het aanpassen van het bestemmingsplan, waarbij de grote bebouwingsmogelijkheden worden beperkt, wordt als positief ervaren.